

# Enej Gala

## MULE

11. 9.–2. 10. 2020

KiBela / MMC KIBLA

### Čuječi predmeti

Samostojna razstava **Mule Eneja Gale** v **Prostoru za umetnost KiBela (Multimedijski center KIBLA, Ulica kneza Koclja 9, Maribor)** nas na prvi in tudi drugi pogled ujame v zamrznjenem kadru zamišljane animacije **Jan Švankmajerja**, ki je izstopila iz filma. Se zaustavi v povorki statičnih in hkrati mimobežnih pojav, ki so ujele trenutek. Svoj in naš, da jih lahko opazujemo in ogledujemo počasi, z vseh strani in plati, jih razumemo ali pa tudi ne, dojamemo njihove zveze, vzročnost in posledičnost, njihovo naravno stanje stvari in funkcijo ter umetnikovo intervencijo in novo funkcijo. Razmišljati o ne-funkciji ali celo disfunkcionalnosti bi bilo neprimerno, saj bi s tem negirali pravico predmetom, da zaživijo tudi drugo, drugačno pojavnost in uporabnost.

Kot je napisal Enej Gala, »se razstava osredotoča na serijo Popravljenih predmetov, ki preko dialoga s prostorom postavijo pod drobnogled ideološko funkcionalnost vsakdanjih predmetov. Na predmete gledamo skozi paradigmo *mul*, ki so produkt dveh dovolj sorodnih vrst, da njihovo potomstvo prekaša svoje starše predvsem v fizični vzdržljivosti, a se izjalovi v trenutku reprodukcije, prav te prvotne funkcije, ki jih je postavila na svet. Kot metafora edinstvenega produkta svojega časa se specializirana učinkovitost izkaže za bolj pomembno od dolgoročnejšega obstoja nove vrste. Toda razstava ni biološka analiza pomanjkljivosti poljubnega subjekta ampak le metaforično gradivo, ki istočasno preizprašuje in poustvarja nekatere mite o sodobni družbi.

Pohlevnost kot značaj predmetnega se izjalovi prva, njen nadomestek izmaliči pogoje ocenjevalcem standarda. Morda bodo potrebne nove kategorije ali pa kar opustitev nekaterih miselnih vzorcev, ki spremljajo opisnost določene objektivnosti. *Popravljenost* zamišljena kot del evolucije, ki ne povrne izhodišč, ampak odpre nove možnosti neslutnih rezultatov. Dejstvo, da ima biologija raje številke kot čute, se sliši enako sprano kakor še en brezokusen obed po predolgo kuhani muli. Je vsakršno delovanje le plod preganjavice kot absolut konstantno pod vprašajem? Skozi zgodovino smo v distopično prihodnost prisopihali brez letelih avtomobilov, večinoma na mulah, vsaj tisti, ki kronične obsedenosti s ciljem še niso zamenjali za enosmerni umik. Menjava uporabnostnih definicij za utrjeni status preživelega uporabnika se očitno izplača, pridobljena sila v izmenjavi pa ostaja presenetljivo učinkovita. Kdo si ni oddahnil, ko Mulina premoč v Asimovi trilogiji za las ni iztirila predvidene poti v prihodnost? Dvoredna perspektiva predmetov, ki nas obdajajo, se že dotika iztegnjenih vratov tistih, ki še vedno oprezajo za lučjo na dnu tunelov. Seliškarjeve so bile pametnejše od večine ostalih junakov, toda njihovo služenje se je le redko končalo z razumom.«

V sprehodu od Toneta Seliškarja, verjetno našega največjega partizanskega (mladinskega) pisatelja, po katerem so posneli eno najboljših slovenskih (mladinskih) nadaljevanj, do Isaaca Asimova, enega najbolj znanih piscev znanstvene fantastike in tudi filmskega avtorja, Enej Gala sestavlja predmete v skupine, v redoslede, ki vsakemu na poti vdihne novo funkcijo povezanosti, soodvisnosti in jih poveže v svojstveno, enovito skupnost. Preoblikuje vsako stvar, vsak funkcionalni predmet, da bi ga in jih lahko sestavil v nekakšno družbeno entiteto, pri kateri niso važni poreklo, pojavnost, izgled, barva, namen, ampak njihova nadgradnja, med-predmetni odnosi, ki jih vlije s svojim – umetniškimi in hkrati socialnimi – posegom.

Ta posameznost v celoti se lahko kuha vsaj tako dolgo kot špageti v filmu **Monty Pythonov Smisel življenja (The Meaning of Life)**, da bi v nekem, svojem trenutku eksplodirala v in iz nas. Iz nabitosti emocij drobnih stvari rastejo velike stvari, ki se kot prikazni pojavljajo v skulpturalni namestitvi, da bi odrejali prostor in določali mesta nadzora, točke pogleda. Naše oči postanejo kamere, beležijo popravljene predmete, jih snemajo in poskušajo spraviti v gibanje. Njihova primarna kinetičnost je zaustavljena v prostor-času in nakazana kot možna nova med-predmetna povezanost, novo življenje, če ga razumemo kot nenehno gibanje in premikanje. Reverzibilnost pojavov slej ko prej zaide v ireverzibilnost in tako se Enejevi junaki kažejo kot tragični, ko so zaustavljeni, vendar tudi komični, ker so v tej situaciji povezani.

Prijatelja spoznaš v nesreči, bi dodal **Kostja Gatnik** v **Magna Purgi**, še kakšno pa tudi **Brothers Quay (Brata Quay)**, ki bi odvertela nov film iz Enejevih skulptur, in več bi znal povedati **Terry Gilliam** bodisi z ilustracijami in animacijami bodisi s filmi. Enej Gala se poleg likovnega dela in razstavljanja ukvarja tudi z lutkovnimi predstavami in mu do filmske realizacije manjka samo dovolj privlačno povabilo. Kompleksnost njegovega dela in minuciozna domišljenost popravljenih predmetov vzbujajo cinematične skomine, forma postaja novo-funkcionalna, predmeti oživijo kot v filmu **The Way Things Go (Kako se stvari odvijajo)** **Petra Fischlija and Davida Weissa**, le da Enejevi predružačeni predmeti stojijo ... in delujejo. Medsebojno in povezano. Na mestu. Mirno. Vsak sebi, brez posegov enega v drugega. Z vidnimi in nevidnimi nitmi. Čutijo?

## BIOGRAFIJA

**Enej Gala** (1990) je študiral slikarstvo na beneški Akademiji lepih umetnosti, kjer je 2015 opravil tudi magistrski študij. Leta 2014 je bil na študijski izmenjavi na akademiji WDKA (Willem de Kooning Academy) v Rotterdamu na Nizozemskem. Sedaj pa študij nadaljuje na Royal Academy Schools Postgraduate Programme v Londonu. Samostojne razstave: Prav Zvita Zver, kustos Andrej Medved, Mestna Galerija Nova Gorica 2020, Na ramenih pritlikavcev, Galerija Kresija, Ljubljana 2020, projekt MONO, ki ga organizira Localedue v Bologni 2019, Uporabljam ali opazujem? XVII. edicija festivala Maravee v Koprski Loži 2019, Prefabrick v galeriji Fabbrica del Vapore v Milanu (2016) in The Stable v beneški Galeriji A+A (2015). Med zadnjimi skupinskimi razstavami velja izpostaviti Aureola nelle cose: Sentire l'habitat, kustos Guido Molinari, Fondazione Michetti, Materia che avanza, kustos Denis Riva v Lanificio Paoletti, Follina, (IT) The natural, the (un)cleansed & the foreign, kustosinji Kaja Kraner in Lucija Smodiš, Station Gallery, Beirut (LB), Appocundria, kustosinja Marta Cereda, Casa Testori, Milan (IT) 2 Generaciji: Slikarstvo in Poezija, kustos Andrej Medved, Mestna Galerija Nova Gorica, (SL), Braintooling v Pieve Di Cadore z Dolomiti Contemporanee, Artissima Art Fair v Torinu, Pogled 8 v Galeriji Božidar Jakac (2016) in 31. mednarodnem grafičnem bienalu Nad tabo/ti / Over You, Mglc v Ljubljani (2015). Je član društva Fondazione Malutta, s katerim je na zadnje razstavljal v Giudecca Art District Benetke, Monitor Gallery v Rimu in Muzej Santa Maria della Scala v Sieni.

---

Enej Gala  
MULE  
11. 9.–2. 10. 2020

MMC KIBLA / KiBela, Ulica kneza Koclja 9, Maribor  
Odrpto od ponedeljka do petka, od 10. do 18. ure.